

***Archivar: Zeitschrift für Archivwesen* 72, br. 2-4 (2019), 73, br. 1-4 (2020).**

U godini 2019. drugi je broj časopisa *Archivar* posvećen pitanju arhivske pedagogije i suradnji arhivskih i obrazovnih ustanova kako bi se učenici i studenti, ali i njihovi profesori, mogli upoznati s arhivskom djelatnošću. Radovi sadržajno obuhvaćaju opis općih stručnih smjernica za provođenje programa arhivske pedagogije na razini pojedinih njemačkih pokrajina, ali i konkretnih iskustava na razini pojedinih arhiva, i to s upozorenjem da nijedna arhivska ustanova, bez obzira na trenutačne kadrovske i financijske mogućnosti, odnosno probleme, kakvi su prisutni svugdje, ne bi smjela zanemariti obavljanje te zadaće radi upoznavanja mladih generacija s mogućnostima arhivskih istraživanja i njihovim raznovrsnim rezultatima. Naslovi su sljedeći: *Annekatriin Schaller, Anspruch und Wirklichkeit: Archivpädagogik in Deutschland heute* ("Planovi i stvarnost: Arhivska pedagogija u Njemačkoj"); Jens Aspelmeier, "*Geschichte selber erkunden*" – *geschichtsdidaktische Überlegungen zu Chancen und Grenzen historischen Lernens im und mit dem Archiv* ("Samostalno istraživanje povijesti – povijesna i didaktička razmatranja o mogućnostima i granicama učenja povijesti u i s arhivom"); Wolfhart Beck, Heike Fiedler i Martina Rudnik, *Viele Wege führen in die Geschichte: Archivpädagogische Zugänge im Landesarchiv NrW* ("Mnogobrojni putovi vode u povijest: Arhivsko gradivo o arhivskoj pedagogiji"); Akim Jah, *Historisches Lernen zur NS-Zwangsarbeit mit Quellen aus der Verwaltung: Zur Archivpädagogik der Arolsen Archives* ("Učenje povijesti o prisilnom radu tijekom nacionalsocijalizma na temelju izvora uprave: Arhivska pedagogija u Arhivu Arolsen"); Axel Janowitz, *Archivpädagogik des Stasi-Unterlagen-Archivs* ("Arhivska pedagogija u Arhivu istočnonjemačke tajne policije"). Treći broj predstavlja javne i privatne arhivske ustanove pokrajine Tiringije: Uwe Schirmer, *Archive in Thüringen: Anmerkung eines Benutzers* ("Arhivi u pokrajini Tiringiji: Bilješke jednoga korisnika"); Ivonne Burghardt, *Quellen und Archive zum spätmittelalterlichen Bergbau im Herrschaftsgebiet der Wettiner* ("Izvori i arhivi o rudarstvu u kasnom srednjem vijeku na području vladarske obitelji Wettin"); Andreas Dietmann, *Die Quellen zum spätmittelalterlichen Schulwesen anhand ausgewählter Beispiele aus thüringischen Archiven* ("Izvori o školstvu u kasnom srednjem vijeku na temelju izabranih primjera iz arhivskih ustanova pokrajine Tiringije"); Martin Sladeczek, "*Bäuerliche Memoria im späten Mittelalter: Ein Quellenproblem*" ("Zapisi o položaju seljaka u kasnom srednjem vijeku: Problematika izvora"); Julia Mandry, *Das spätmittelalterlich-frühneuzeitliche Hospitalwesen im Spiegel Thüringer Archive und Quellen* ("Bolnički sustav u kasnom srednjem i ranom novom vijeku u odrazu arhivskih ustanova pokrajine Tiringije i izvora"); Philipp Walter, *Quellen und Archive zur Landstandschaft der Universität Jena* ("Izvori i arhivi pokrajine o Sveučilištu Jena"). Četvrti broj daje pregled arhivskih ustanova koje pohranjuju arhivsko gradivo o sportu: Markus Friedrich i Vlemens Rehm, *Das "Sportarchiv" im Landesarchiv Baden-Württemberg: Das "Zwei-Säulen-Modell" als Beispiel für eine Kooperation mit bürgerschaftlichen Organisationen* ("Sportski arhiv u Zemaljskom arhivu

Baden-Württemberg: Model dvaju stupova kao primjer za suradnju s građanskim udrugama”); Julia Nöltgen i Beatrix Dietzsch, *Zusammenarbeit des Landessportbundes Nordrhein-Westfalen e. v. mit dem Landesarchiv NrW Abteilung Rheinland* (“Suradnja zemaljskoga sportskoga saveza Sjevernoga Porajnja-Zapadne Falačke sa Zemaljskom arhivom Sjevernoga Porajnja-Zapadne Falačke, Odjel Porajnje”); Ralf Wächter, *Aufbewahren für die Ewigkeit!: Das Archiv des Landessportbundes Hessen e. v.* (“Trajno čuvanje!: Arhiv zemaljskoga sportskoga saveza Hessen”); Ansgar Molzberger, *Sport bewahren – das Carl- und Liselott Diem-Archiv und die historischen Sammlungen der deutschen Sporthochschule Köln* (“Očuvajmo sport – Arhiv Carl i Liselott Diem i povijesne zbirke njemačke visoke škole sporta Köln”); Daniel Quanz, *Das deutsche Golf Archiv – Gedächtnis des deutschen Golfsports* (“Njemački arhiv golfa – sjećanja na njemačka sportska događanja u golfu”); Sabine Christe, *Les archives du comité international olympique, des archives sportives, mais pas seulement* (“Arhiv međunarodnoga arhivskoga odbora, sportski arhiv, ali i više od toga”).

Teme radova godine 2020. i u stručnom arhivističkom časopisu *Archivar* obilježila je pandemija COVID-19 te se kroz sva četiri broja iz 2020. provlači staro arhivističko pitanje mogućnosti i vrsta dugoročne pohrane podataka te jamstva njihove dugoročne dostupnosti, ali u ove dvije godine u kontekstu prijetnje svjetske pandemije. Pandemija nije ostavila traga samo u privatnom, nego i u poslovnom životu svih zaposlenika arhivskih ustanova, osobito što se tiče rada u arhivskim čitaonicama, postupku preuzimanja gradiva od stvaratelja te održavanja svih događanja (kongresi, okrugli stolovi, izložbe), koja su u pravilu otkazivana zbog fizičkoga kontakta, te je rad arhivista i arhivistica preusmjerila na virtualne aktivnosti putem društvenih mreža. U radovima izabranim i objavljenim u ove dvije godine prvi je puta u većoj mjeri usmjerena pažnja na nešto što inače ne pripada uobičajenom okviru zadaća arhivskih ustanova, a to je briga za dugoročnu pohranu i dostupnost ne samo klasičnoga arhivskoga gradiva, nego i podataka znanstvenih istraživanja obavljenih u arhivskim ustanovama na arhivskom gradivu (zbirke i fondovi znanstvenika, sveučilišta, zavoda i instituta, laboratorija, i privatnih i javnih), i to na svim područjima humanističkih, društvenih i prirodnih znanosti (povijest, sociologija, filozofija, glazba, matematika, fizika, politika, zdravstvo). Smatra se da bi svi ti podatci, koji su ionako na neki način nastali u izvornoj povezanosti s arhivskim gradivom, mogli biti korisni budućim generacijama korisnika arhivskoga gradiva, a posebno znanstvenicima koji bi na taj način starije znanstvene teorije mogli uspoređivati s najnovijim rezultatima svih oblika i načina istraživanja te tako unaprjeđivati znanost i možda pomoći u rješavanju sličnih kriznih situacija kao što je to pojava pandemije COVID-19. Opsežniji radovi u broju 1 iz 2020. su: Johannes Paulmann i Eva Schlottheuber, *Digitale Wissensordnung und Datenqualität: Herausforderungen, Anforderungen und Beitrag historisch arbeitender Wissenschaften* (“Digitalni sustav znanja i kvalitete podataka: Izazovi, zahtjevi i prilog znanostima koje kreću od svoje povije-

sti”); Gerald Maier, Daniel Föhle i Andreas Neuburger, *Bereitstellung, Aufbereitung, Langzeitsicherung: Funktionen der Archive in der Forschungsdateninfrastruktur* (“Priprema, obrada, dugoročna pohrana: Obveze arhiva u infrastrukturi istraživanja”); Patrik Sahle i Jonathan Blumtritt, *Forschungsdatenmanagement als Puzzlespiel?: Institutionelle Aufgaben und Rollen bei der Versorgung der Geistes- und Kulturwissenschaften* (“Sustav istraživanja kao slagalica?: Institucionalne zadaće i uloge u pohrani rezultata istraživanja humanističkih i društvenih znanosti”). U broju 2 iz 2020. godine: Uredništvo, *Absage des 90. deutschen Archivtags 2020 in Bielefeld* (“Otkazivanje 90. dana njemačkih arhiva 2020. u Bielefeldu”); *Archiv in Zeiten einer Pandemie: Corona und die Auswirkungen auf das deutsche Archivwesen* (“Arhiv u vrijeme pandemije: Korona i njezini učinci na rad njemačkih arhiva”). U broju 3 iz 2020. godine: Anikó Szabó, *Dauerhafte Kenntnis der Gesamtheit – Sicherung von Studierendendaten in Nordrhein-Westfalen* (“Trajne spoznaje cjeline – osiguranje i pohrana podataka studenata u Sjevernom Porajnju-Zapadnoj Falačkoj”); Christoph Laue, *Hier hat er keine politische, sondern rein ärztliche Tätigkeit ausgeübt* (“Ovdje nije bio na političkoj, nego jasno i samo na liječničkoj dužnosti”); Kerstin Stockhecke i Bärbel Thau: *Patientenakten – Perspektiven aus der Praxis* (“Dosjei pacijenata – perspektive iz prakse”).

Danijela Marjančić

***Archivaria: The Journal of the Association of Canadian Archivists* br. 89 i 90 (2020).**

Ovogodišnji prikaz znanstveno-stručnoga časopisa *Archivaria: The Journal of the Association of Canadian Archivists*, glasila Društva kanadskih arhivista, donosi pregled brojeva 89 i 90 za 2020. godinu, u kojem su svojim radovima sudjelovali kanadski i američki arhivisti. Na 418 stranica u oba broja obuhvaćen je širok niz tema, od arhivske pedagogije do ponovnih procjena važnosti sadržaja pojedinih dokumenata pisanih rukom danas poznatih književnika, dotičući se i za hrvatsku arhivistiku pomalo izazovnih i kontroverznih tema kao što su fondovi i specijalne zbirke LGBTQ2+ zajednice.

Te kontroverzne teme otvara u broju 89 članak *Archival activism, symbolic annihilation, and the LGBTQ2+ community archive* (“Arhivski aktivizam, simbolično uništenje i Arhiv LGBTQ2+ zajednice”) autorice Elspeth H. Brown. Autorica u rad unosi osobnu notu govoreći o promjenama i novim počecima u vlastitom privatnom i poslovnom životu 2000. godine, kada se je preselila u Toronto i počela volontirati u tadašnjem Arhivu LGBTQ2+ zajednice. S obzirom na to da se zbog svoje boje kože u početku nije osjećala dobrodošlo, trinaest godina kasnije pokrenula je projekt sa željom transformacije toga arhiva, njegova